

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ
يَأْتِيَ يَوْمٌ لَا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خُلَّةٌ وَلَا شَفَاعَةٌ وَلَا
الْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ (254) اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ
الْحَيُّ الْقَيُّومُ لَا تَأْخُذُهُ سِنَّةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي
السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ
عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَ
لَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ
كُرْسِيُّهُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَلَا يَئُودُهُ حِفْظُهُمَا وَ
هُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ (255) لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ
تَبَيَّنَ الرُّشْدُ مِنَ الْغَيِّ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَ
يُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَى لَا
انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ (256) اللَّهُ وَلِيُّ

الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَ
الَّذِينَ كَفَرُوا أُولَئِكَ هُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ
النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا

خَالِدُونَ (257)

O ye who believe! Spend out of (the bounties) We have provided for you, before the day comes when no bargaining (will avail), nor friendship nor intercession. Those who reject faith they are the wrong-doers. Allah! There is no god but He,— the living, the self-subsisting, supporter of all. No slumber can seize Him nor sleep. His are all things in the heavens and on earth. Who is thee can intercede in His presence except as He permitteth? He knoweth what (appeareth to His creatures as) before or after or behind them. Nor shall they compass aught of His knowledge except as He willeth. His throne doth extend over the heavens and the earth, and He feeleth no fatigue in guarding and preserving them for He is the most high, the supreme (in glory). Let there be no compulsion in religion: Truth stands out clear from error: whoever rejects Tagut and believes in Allah hath grasped the most trustworthy hand-hold, that never breaks. And Allah heareth and knoweth all things. Allah is the protector of those who have faith: from the depths of darkness He will lead them forth into light. Of those who reject faith the patrons are the Tagut from light they will lead them forth into the depths of

darkness. They will be companions of the fire, to dwell therein (for ever).

اے لوگو جو ایمان لائے ہو، جو کچھ مال متاع ہم نے تم کو بخشا ہے، اس میں سے خرچ کرو قبل اس کے کہ وہ دن آئے، جس میں نہ خرید و فروخت ہوگی، نہ دوستی کام آئے گی، اور نہ سفارش چلے گی۔ اور ظالم اصل میں وہی ہیں جو کفر کی روش اختیار کرتے ہیں۔ اللہ، وہ زندہ جاوید ہستی، جو تمام کائنات کو سنبھالے ہوئے ہے، اس کے سوا کوئی خدا نہیں ہے۔ وہ نہ سوتا ہے اور نہ اسے اونگھ لگتی ہے۔ زمین اور آسمانوں میں جو کچھ ہے، اسی کا ہے، کون ہے جو اس کی جناب میں اس کی اجازت کے بغیر سفارش کر سکے؟ جو کچھ بندوں کے سامنے ہے اسے بھی وہ جانتا ہے۔ اور جو کچھ ان سے اوچھل ہے، اس سے بھی وہ واقف ہے اور اس کی معلومات میں سے کوئی چیز ان کی گرفت ادراک میں نہیں آسکتی الا یہ کہ کسی چیز کے علم وہ خود ہی ان کو دینا چاہے۔ اس کی حکومت آسمانوں اور زمین پر چھائی ہوئی ہے اور ان کی نگہبانی اس کے لئے کوئی تھکا دینے والا کام نہیں ہے۔ بس وہی ایک بزرگ و برتر ذات ہے۔ دین کے

معاملے میں کوئی زور زبردستی نہیں ہے۔ صحیح بات غلط خیالات سے الگ
 چھانٹ کر رکھ دے گئی ہے۔ اب جو کوئی طاغوت کا انکار کر کے اللہ پر ایمان
 کے آیا، اس نے ایک ایسا مضبوط سہارا تھام لیا، جو کبھی ٹوٹنے والا نہیں، اور
 اللہ (جس کا سہارا اس نے لیا ہے) سب کچھ سننے اور جاننے والا ہے۔ جو لوگ
 ایمان لاتے ہیں، ان کا حامی و مددگار اللہ ہے اور وہ ان کو تاریکیوں سے روشنی
 میں نکال لاتا ہے۔ اور جو لوگ کفر کی راہ اختیار کرتے ہیں، ان کے حامی و مدد
 گار طاغوت ہیں اور وہ انہیں روشنی سے تاریکیوں کی طرف کھینچ لے جاتے
 ہیں۔ یہ آگ میں جانے والے لوگ ہیں، جہاں یہ ہمیشہ رہیں گے۔

ऐ लोगो जो ईमान लाए हो, जो कुछ माल व मताअ हमने तुमको
 बखशा है उसमें से खर्च करो कबल इससे कि वह दिन आए, जिसमें न
 करीद-फरोख्त होगी, न दोस्ती काम आएगी और न सिफारिश चलेगी |
 और ज़ालिम अस्ल में वही हैं जो कुफ़र की रविश इखतियार करते हैं।
 अल्लाह, वह ज़िन्दा व जावेद हस्ती, जो तमाम कायनात को संभाले
 हुए है, उसके सिवा कोई खुदा नहीं है | वह न सोता है और न उसे
 ऊँघ लगती है। ज़मीन और आसमानों में जो कुछ है, उसी का है |
 कौन है जो उसकी जनाब में उसकी इजाज़त के बगैर सिफारिश कर
 सके? जो कुछ बन्दों के सामने है उसे भी वह जानता है और जो कुछ

~~~~~

उनसे ओझल है उससे भी वह वाकिफ़ है और उसकी मालूमात में से कोई चीज़ उनकी गिरफ़ते-इदराक में नहीं आ सकती, इल्ला यह कि किसी चीज़ का इल्म वह खुद ही उनको देना चाहे । उसकी हुक्मत आसमानों और ज़मीन पर छाई हुई है और इनकी निगहबानी उसके लिए कोई थका देनेवाला काम नहीं है । बस वही एक बुजुर्ग व बरतर ज्ञात है । दीन के मामले में कोई ज़ोर-ज़बरदस्ती नहीं है । सही बात ग़लत खयालात से अलग छाँटकर रख दी है । अब जो कोई तागूत का इनकार करके अल्लाह पर ईमान ले आया, उसने एक ऐसा मज़बूत सहारा थाम लिया, जो कभी तुटनेवाला नहीं, और अल्लाह (जिसका सहारा उसने लिया है) सब कुछ सुनने और जाननेवाला है। जो लोग ईमान लाते हैं उनका हामी व मददगार अल्लाह है और वह उनको तारीकियों से रौशनी में निकाल जाता है । और जो लोग कुफ़्र की राह इखतियार करते हैं, उनके हामी व मददगार तागूत हैं, और वे उन्हें रौशनी से तारीकियों की तरफ़ खींच ले जाते हैं । ये आग में जानेवाले लोग हैं, जहाँ ये हमेशा रहेंगे ।